

Vita moln drog sakta förbi på den klara hösthimlen vid Bogens kyrka.

Moberg och Salje är populär läsning bland folket i Bogen

På det enkla altaret i Bogens kyrka står bakom den uppslagna bibeln och mellan tvenne enkla ljusstakar en stor nattvardskalk av trä. Den är vackert svarvad, vacker i formen och målad i en varm brun färg. I många år har den burits omkring i altarrunden och varit helig för de människor, som här omkring det rödmålade templet framlevt sitt strävsamma liv, inte alltid begripit vad kappellpredikanten sagt, fast de troget ändå suttit i kyrkan och anat något stort. Nattvardskalken av trä i detta finnkapell är något av finnbygdens själ.

En djup och alldeles felaktig misstro har skymt en riktig uppfattning av värmlandsfinnen. Han var religiös, varmt religiös även om det var på ett annat sätt än vi pürsvenskar menar med att vara religiös. När allt kommer omkring har vi mycket att lära av de där främmande odlarna på moraåsar-

na.

Människorna här i Bogen sliter alltjämt med sin magra torva, men de är i sin livsföring väl så moderna och med sin tid som den rena svenskbygdens folk. Fast de har i alla tider haft sämre resurser. Torkan har farit hårt fram. Matjordslagret är tunnare än på svensk-

bygden och då blir ju växtligheten därefter. Men kyrkogården är ovanligt grön och mycket väl skött. Kyrkvaktare Olle Johansson, som är välvilligheten själv, skall ha stor heder. Han har vattnat och strävat bokstavligen natt och dag för att hålla gräsmattorna och blommorna vid liv. När han tillträdde sin syssla 1937 hade han åtskilliga extra år bakom sig som kyrkvaktare och redan 1917 fick han rycka in ett par år. Vid begravning beträffar har det inte varit någon sådan sedan i mars 1957. Han har alltså inte behövt slita ut sig med gravöppningar precis.

Född på Kajlandstomta.

Olle Johansson är en äkta son

av bygden och född på det först upptagna finnhemmändet i Bogen nämligen Kajlanstomta. En av hans förfäder, Ola på Kajlandstomta var förresten med, då några finnar häruppe skulle förgöra brukspatron Mitander och att de misslyckades med detta berodde på, säger han, att de fuskade. Det var nämligen så, att skulle man på avstånd förgöra så gjorde man först en bild av offret. Sedan skulle bilden döpas till samma namn som offret och allra sist skulle man som i detta fall skjuta på bilden med en stulen oblat. Brukspatron Mitander hade i dopet fått två namn, vilket gär-

ningsmännen inte visste, utan döpte bilden blott med ena namnet. Av denna anledning klarade han sig. Vid förberedelserna och själva exekutionen hade Ola på Kajlandstomta hjälp av finnarna "Jong ve Tjarne" och den trollkunniga "Strussa" förklarar kyrkvaktarn.

Kyrkvaktarn har en fin bostad

i den 1952 renoverade sockenstugan och där är också biblioteket inrymt, som Olle har hand om. Detta är en filial till storkommunens och innehåller 600 böcker.

Man läser mest romaner och frågar mest efter Vilhelm Mobergs och Edvin Saljes romaner. Kommer det kvinnfolk för att låna, får Olle ha Sigge Stark inom räckhåll. Hennes romaner det är fruntimmersläsning, förklarar Olle. Förra året var det 716 boklån, vilket bevisar en stor läslust här. Innevårantalet är i Bogen 267. Och på tal om detta berättar kyrkvaktarn att år 1918 hade den lilla församlingen 268 invånare, men mellan det året och 1958 var man en gång nere i 261 och en gång uppe i 292.

En bygdegård

har även Bogen fått och den sattes upp för ett par år sedan tack vare hjälp från Billerudsbolaget åt den byggnadsförening, som bildades. Gården ligger strax intill skolan och där är biograf bl.a. Johan Olsson på Hedås sköter om gården.

Den nya kyrkogården har anlagts i direkt anslutning till den gamla. Kyrkan och kyrkogården ligger på en hög sandkulle och en lång trappa av kalksten leder upp till kyrkporten. Läget är mycket vackert och kyrkogården ligger sålunda terrassformig. Den första, som begravdes på kyrkogården, var en gumma från Strusstorpet och när den gamla kyrkogården utvidgades 1918 var det också en person från samma ställe, som blev den första här. Ett par av de första gravvårdarna står kvar på gamla kyrkogården. Det är smidda gravkors från Mitandersfors nedlagda järnbruk.

Liksom de andra skogssocknarna håller Bogen på att ändra karaktär. Jordbruket går tillbaka och i många fall överges det alldeles och det blir skogen istället. Skogstorpen avfolkas eftersom de gamla går bort. Det yngre släktet flyttar ner till bygden kring kyrkan och bygger villor, men här är enbart vackra sådana utan svårare utsvävningar. Många farbara vägar har tillkommit genom bolagets försorg, men folket i skogen vill ändå ned till bygden, säger kyrkvaktarn. Och bilar har man skaffat sig. Här finns mellan 60 och 70 bilar och skulle det bli evakuering, så kan socknens bilpark ta alla invånarna med i en vända. Och bilar är mer än välbehörliga här med de avstånd man får röra sig på.

L.B.

Kyrkvaktare Olof Johansson vid porten till Bogens kyrka.